

Handling 2022 nr 87

Yttrande över motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Helena Norin och Karin Pleijel väckta motionen avslås.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) och Daniel Bernmar (V) yrkade bifall till yrkande från MP och V den 31 mars 2022 om att tillstyrka motionen.

Blerta Hoti (S) yrkade att motionen skulle avstyrkas med hänvisning till yttrandet från S den 22 mars 2022 och avslag på yrkande från MP och V den 31 mars 2022.

Emmyly Bönfors (C) yrkade att motionen skulle avstyrkas och avslag på yrkande från MP och V den 31 mars 2022.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att avstyrka motionen.

Representanterna från M, L, C och KD antecknade som yttrande en skrivelse från den 22 mars 2022.

Representanterna från S antecknade som yttrande en skrivelse från den 22 mars 2022.

Jörgen Fogelklou (SD) antecknade som yttrande en skrivelse från den 1 april 2022.

Göteborg den 6 april 2022
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yttrande
2022-04-01

Ärende nr: 3.1, Dnr: 1297/21

Yttrande angående – Motion om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg.

Sverigedemokraterna delar den allmänna uppfattningen att allt fler i vårt samhälle önskar leva mer miljövänligt. Vi delar även den av andra framförda uppfattningen att det (i dagens digitaliserade samhälle där information finns några sekunder bort) inte i första hand är brist på information som främst styr människors val. Vi delar även det av motionärerna angivna önskemålet om att det vore positivt om fler köper mer kvalitativa varor.

Sverigedemokraterna skiljer sig från motionärerna genom att vi ser en annan mycket stor faktor till som tydligt påverkar människor i deras val i vardagen.

Vi Sverigedemokrater hör och ser ständigt hur allt fler får det allt kämpigare att betala de allt högre priserna på bensin och diesel. Ett pris som tidigare regering bestående av S + MP år 2015 beslutade att chockhöja genom en årligt indexering. (Detta trots att nuvarande statsminister bara året innan, 2014, sa att, citat:

”det är ju jättedyrt att tanka bensin som det är, det är ju väldigt dyrt varje gång man står vid macken, så vi ser inget behov av att höja bensinskatten”, slut citat).

Därtill kommer den mycket stora prisökningen på el vilken vi alla såg stiga kraftigt redan inför julen 2021 och där skatterna är långt i från en försumbar del. Ovanpå allt detta skall sedan läggas de allt högre matpriserna samt den real-löneminskning som många drabbats av genom en stigande inflation vilken för många mer än ätit upp samtida löneökning.

Det är för de allra flesta knappast varken en nyhet eller ett okänt faktum att varor av högre kvalitet, oftast (om än inte alltid), kommer med ett något högre pris.

Sammantaget betyder detta betydligt mindre pengar kvar i plånboken för många, och tyvärr allt fler. För alla dessa människor, innebär en försämrad ekonomi, minskade möjligheter att hantera såväl plötsliga oväntade kostnader liksom möjligheten att välja att köpa en något dyrare produkt av bättre kvalitet.

Kortfattat: Rådande politik driver människor till att köpa allt av mer av engångsartiklar och/eller billigare varor med kortare livslängd, vilket förstärker det rådande slit-och-släng samhället med ett allt större avfallsberg som ett av flera slutresultat.

Om ansvariga politiker på riktigt vill få till stånd en skillnad hade man sett till att göra allt man kan för att sänka avgifter och skatter samt sluta upp med kostsam symbolpolitik och informationskampanjer etcetera så att vanliga människor får behålla betydligt mer av sina egna hårt hoparbetade pengar. Genom detta skulle allt fler ha råd att kunna välja en produkt av bättre kvalitet.

Yrkande

(Miljöpartiet, Vänsterpartiet)

2022-03-31

3.1

Yrkande angående motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen bifalls.

Yrkandet

Åtgärden om klimatekonomisk rådgivning är en av åtgärderna i Rapporten ”Fossilfritt Göteborg – vad krävs? En åtgärd som där bedöms ha en stor klimatnytta (över 10 000 ton koldioxidkvivalenter/år) till en mindre kostnad (mindre än 5 miljoner kronor/år). I motionen föreslås att staden utvecklar den konsumentrådgivning, samt energi- och klimatrådgivning som erbjuds idag, till att omfatta rådgivning om hur ändrade vanor skulle kunna minska klimatpåverkan. Tjänsten skulle kunna utformas på olika sätt utifrån målgrupp, förkunskaper eller typ av fråga. Exempelvis spelar socioekonomiska faktorer stor roll för de konsumtionsbaserade utsläppen. Enligt organisationen Oxfamⁱ står de 10 procent med högst inkomst i Sverige för 24 procent av de kumulativa utsläppen. Det finns inget skäl att tro att Göteborg skulle skilja ut sig jämfört med resten av landet. Därför ser vid med fördel att rådgivningen kan utformas olika beroende på målgrupp.

Under remiss av motionen framgår att miljöförvaltningen nu gör en annan bedömning, där huvudargumentet är att det inte är brist på information som gör att människor inte förändrar sina konsumtionsvanor. Vi menar att det är stor skillnad på en allmän information om klimatpåverkan i stort och en saklig personlig rådgivning som utgår från en enskildes förutsättningar och rör den egna konsumtionen. Vi rödgrönrosa beklagar därför att miljöförvaltningen bytt inriktning och i sitt tjänsteutlåtande inte ser klimatekonomisk rådgivning som ett redskap i klimatomställningen. Klimatavtrycket per person är högt i Sverige, där vår livsstil och hur vi konsumerar är en betydande faktor. Därmed finns en stor potential att minska avtrycket genom rådgivning. I miljöförvaltningens tjänsteutlåtande lyfts exempel från Helsingborg om rådgivning kring resande, som något som skulle kunna bida positivt i klimatomställningen. Vi menar att den typen av rådgivning mycket väl kan ingå vid klimatekonomisk rådgivning. Det är idag betydligt krångligare att boka en tågbiljett än en flygbiljett och vi ser därmed det som ett bra exempel på där personlig vägledning och stöd skulle kunna leda till förändrade resvanor. Den kommunala konsumentrådgivningen är välkänd, trovärdig och icke vinstdrivande, vilket gör att alla har möjlighet att få råd från dem. Vi ser ett stort behov av att staden erbjuder olika möjligheter för invånarna att involveras i klimatomställningen. Det motionen föreslår är ett konkret sätt, som bygger på en verksamhet som redan är igång och som därmed inte borde kosta några större summor att genomföra.

ⁱ [svensk klimatojamlikhet-behovet av en rattvis omstallning.pdf \(oxfam.se\)](https://oxfam.se/svensk-klimatojamlikhet-behovet-av-en-rattvis-omstallning.pdf)

Yttrande
2022-03-22

(M, L, C, KD)
Ärende nr 3.2

Yttrande angående – Motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Att vi behöver leva mer hållbart för att bromsa klimatförändringarna är vida känt. Redan idag finns mycket information om vilka åtgärder som krävs och det finns också möjlighet att få råd via konsumentrådgivningen som ligger under nämnden för Demokrati- och medborgarservice. Likt Miljö- och klimatnämnden samt nämnden för Demokrati- och medborgarservice menar vi att det inte är brist på information, utan snarare andra faktorer som hindrar personer att ställa om till en mer hållbar livsstil.

Med hänvisning till detta yrkar vi avslag på motionen.

Yttrande

Socialdemokraterna

2022-03-22

3.2

Yttrande angående – Motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

I likhet med det motionärerna framför i sin motion tror också vi socialdemokrater att många människor vill vara en del av klimatomställningen. Alla som vill ska kunna bidra efter förmåga och den sociala förankringen är A och O för att lyckas med en permanent hållbar omställning. Viktigt för oss är att klimatomställningen sker rättvist och med fokus på de strukturella nivåerna och åtgärderna, ansvaret varken kan eller ska ligga på den enskilda individen.

Vi ställer oss kritiska till att rikta medel och resurser på en åtgärd som remissinstanserna bedömer dels har liten klimatpåverkan, dels inte angriper de faktorer som faktiskt påverkar privatpersoners val. Nämnden för demokrati- och medborgarservice hänvisar till konsumtionsforskning på området som pekar på att det inte är bristen på information som hindrar människor från att leva mer klimatneutralt utan att det är andra faktorer som styr. Vi sympatiserar med motionärernas intention, men vi är av övertygelsen att folkets medverkan i klimatomställningen endast kan säkerställas så länge den går hand i hand med en i övrigt jämlik samhällsutveckling.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-02-21

Diarienummer 1297/21

Handläggare

Hedwig Andrén

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Motionen

Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att nämnden för demokrati och medborgarservice i samarbete med miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar, små och medelstora företag i Göteborg.

Motionärerna framför att klimatet är vår tids ödesfråga och hur vi agerar nu under de närmaste tio åren kommer att vara helt avgörande för framtida generationer.

Göteborgs Stad erbjuder redan idag konsumentrådgivning och energi- och klimatrådgivning. Motionärerna anser att det är tjänster som skulle kunna utvecklas och få en mer omfattande roll för att skynda på klimatomställningen, även digitala tjänster är ett tänkbart komplement till personlig rådgivning.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till miljö- och klimatnämnden och nämnden för demokrati och medborgarservice. Remissinstansens svar framgår i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Miljö- och klimatnämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande V och MP Omröstning Protokollsanteckning MP och V	Nämnden bedömer att den typ av klimatekonomiska rådgivning som föreslås inte är en effektiv åtgärd för att invånare, föreningar eller små och medelstora företag ska minska sin klimatpåverkan.

Nämnden för demokrati och medborgarservice	<p>Avstyrker</p> <p>Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.</p> <p>Yrkande MP, V, FI, S</p> <p>Omröstning</p> <p>Protokollsanteckning L</p>	<p>Nämnden bedömer att beräkningarna som förslaget mynnar från överskattar den potentiella effekten av åtgärden. Även konsumtionsforskningen pekar på att det inte är brist på information, utan snarare andra faktorer som hindrar privatpersoner att ställa om till en klimatneutral livsstil; exempelvis marknadens utbud, prisrelationer och normer.</p>
--	---	--

Bedömning ur ekonomisk dimension

Motionärerna bedömer kostnaden till fem miljoner kronor per år med hänvisning till miljöförvaltningens rapport Fossilfritt Göteborg – vad krävs? Nämnden för demokrati och medborgarservice gör en liknande bedömning att kostnaden skulle hamna på cirka 4–5 miljoner kronor per år för upp till fem rådgivares arbete.

Bedömning ur ekologisk dimension

Några typiska åtgärder som är effektiva för att minska sin klimatpåverkan är att köra bil mindre ofta och istället åka kollektivt, cykla eller gå; att flyga mindre och istället åka tåg eller semestra närmare hemmet; att äta mindre kött och mejeriprodukter och istället äta mer växtbaserad mat; att köpa färre saker och istället köpa av högre kvalitet, reparera, köpa begagnat, låna och hyra. Generellt sett är dessa förändringar inte komplexa att genomföra – det största hindret är inte informationsbrist. I Naturvårdsverkets undersökning Allmänheten om klimatet 2021 ser 62 procent av respondenterna inte informationsbrist som ett hinder mot att leva klimatmedvetet, 27 procent ser det som ett litet hinder och endast 3 procent ser det som ett stort hinder. Betydligt fler ser vanor, brist på miljö- och klimatvänliga alternativ samt att de alternativ som finns är dyra som hinder.

Bedömning ur social dimension

För hushåll är de största utsläppsområdena resor till vardags och på semester, mat samt övrig konsumtion. Även bostaden kan bidra till en stor del av ett hushålls klimatpåverkan, men rådgivning för detta ingår i energi- och klimatrådgivningens uppdrag.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Miljö- och klimatnämndens handlingar 2022-01-25 § 19
3. Nämnden för demokrati och medborgarservice 2022-02-09 § 9

Handling 2021 nr 218

Motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Klimatet är vår tids ödesfråga och hur vi agerar nu under de närmaste tio åren kommer att vara helt avgörande för framtida generationer. Rapporten "Fossilfritt Göteborg – vad krävs?" redovisar tydligt att kraftfulla åtgärder behövs för att klara målet om 1,5-graders uppvärmning och att de behöver genomföras så snart som möjligt. Att vänta kommer innebära att ännu kraftigare åtgärder är nödvändiga. En av åtgärderna i rapporten som skulle ge en stor klimatnytta (över 10 000 ton koldioxidekvivalenter/år) till en mindre kostnad (mindre än 5 miljoner kronor/år) är att erbjuda klimatekonomisk rådgivning.

Vi i miljöpartiet är övertygade om att många vill vara med och rädda klimatet, men det är inte alltid helt lätt att förstå vad som är bäst att göra eller inte göra ur klimatsynpunkt. Politiken ska göra det möjligt och underlätta för en klimatneutral livsstil och för att hela samhället att ställa om. Om en stor del av befolkningen och olika verksamheter minskar sitt klimatavtryck i någon utsträckning, kan effekten bli större än om bara ett fåtal minskar mycket. Med många aktiva i omställningen skapas ett gynnsamt samspel mellan vilja till omställning och politiska åtgärder, något som krävs för att utvecklingen ska gå åt rätt håll. Människor och verksamheter har olika förutsättningar för att bidra. Rådgivningen bör, precis som vanlig ekonomisk rådgivning, utgå ifrån vad pengarna används till. Med klimatekonomisk rådgivning vill vi ge kunskap om vilken klimatpåverkan utgifterna bidrar till. Med den kunskapen kan rådtagaren resonera och se hur ändrade vanor skulle kunna minska klimatutsläppen. Genom att människor får hjälp med att i praktiken minska sina klimatutsläpp tror vi även att det upplevda välbefinnandet och känslan av att ha gjort något meningsfullt och nyttigt för världen kan öka.

Göteborg stad erbjuder redan idag konsumentrådgivning och energi- och klimatrådgivning. Det är tjänster som skulle kunna utvecklas och få en mer omfattande roll för att skynda på klimatomställningen. Även digitala tjänster är ett tänkbart komplement till personlig rådgivning. Genom att göra det lätt att välja rätt kan vi få fler människor att vara med och minska sin klimatpåverkan, och samtidigt skapa ett tryck för nödvändig politisk förändring. För ett grönt och rättvist Göteborg!

Kommunfullmäktige föreslås att besluta:

Nämnden för demokrati och medborgarservice i samarbete med miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar, små och medelstora företag i Göteborg.

Helena Norin (MP)

Karin Pleijel (MP)

§ 19 Dnr MKN-2021-19737

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Beslut

1. Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg, handling 2021 nr 218 till kommunstyrelsen.

2. Miljö- och klimatnämnden avstyrker motionen.

Handlingar

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2022-01-13 med bilaga.

Yrkande från V och MP daterat 2022-01-25.

Yrkanden

Gunvor Bergkvist (V) med instämmande av MP yrkar bifall till yrkandet från V och MP.

Gustaf Göthberg (M) med instämmande av D, SD och S yrkar bifall till miljöförvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer därefter proposition på bifall till miljöförvaltningens förslag mot bifall till yrkandet från V och MP och finner att nämnden bifaller förvaltningens förslag.

Protokollsanteckning

Ledamöterna från MP och V antecknar följande till protokollet:

Vi i MP och V beklagar att nämnden och förvaltningen inte ser klimatekonomisk rådgivning som värdefullt för att få människor att ändra sina vanor och att få vara en del av klimatomställningen. Det exempel förvaltningen tar upp om rådgivning kring resande så som att hitta alternativ till flyg, skulle mycket väl kunna innefattas i klimatekonomisk rådgivning. Den kommunala konsumentrådgivningen är välkänd, trovärdig och icke vinstdrivande, vilket gör att alla har möjlighet att få råd från dem.

Handlingar skickas till

Kommunstyrelsen

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-01-25

Dag för justering

2022-01-28

Vid protokollet

Sekreterare

Sara Alander

Ordförande

Emmyly Bönfors Jansson (C)

Justerande

Helena Norin (MP)

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla 2022-01-28

Yrkande

(V) (MP)

Datum 2022-01-25

Yrkande angående – yttrande över motion av H Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Förslag till beslut

1. Miljö och klimatnämnden beslutar att bifalla motionen.
2. Miljö- och klimatnämnden skickar över detta yrkande till Kommunstyrelsen.

Yrkandet

I motionen föreslås att staden utvecklar den konsumentrådgivning, samt energi- och klimatrådgivning som erbjuds idag, till att omfatta rådgivning om hur ändrade vanor skulle kunna minska klimatpåverkan. Tjänsten skulle kunna utformas på olika sätt utifrån målgrupp, förkunskaper eller typ av fråga.

Det kan upplevas som om information om klimatpåverkan och beteende är ”allmängods” och att information finns lätt att tillgå, men en saklig personlig rådgivning är något helt annat, och skulle kunna bli efterfrågat. Vi ser också ett stort behov av att staden erbjuder olika möjligheter för invånarna att involveras i klimatomställningen, och detta är ett konkret sätt, som dessutom bygger på en verksamhet som redan är igång. Det exempel förvaltningen tar upp om rådgivning kring resande så som att hitta alternativ flyg, är en typ av rådgivning som vi ser vi ryms i förslaget och värt att studera. En utvecklad konsumentrådgivning kan vara ett verktyg som har möjlighet att i ökad omfattning kunna bidra till omställningen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-01-13

Diarienummer 2021-19737

Handläggare

Erik André

Telefon: 031-368 39 91

E-post: erik.andre@miljo.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Förslag till beslut

1. Miljö- och klimatnämnden skickar över miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande över motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg, handling 2021 nr 218 till kommunstyrelsen.
2. Miljö- och klimatnämnden avstyrker motionen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att yttra sig över en motion om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg.

Miljö- och klimatnämnden avstyrker motionen, då vi bedömer att den typ av klimatekonomiska rådgivning som föreslås inte är en effektiv åtgärd för att invånare, föreningar eller små och medelstora företag ska minska sin klimatpåverkan.

Förvaltningens bedömning grundar sig i huvudsak på följande:

1. Förvaltningen bedömer att den potentiella effekten av rådgivningen överskattas i den underlagsrapport¹ i vilken åtgärden har sitt ursprung.
2. Den rådgivning som föreslås skulle i första hand intressera de som redan är motiverade att minska sin klimatpåverkan och för dem är relevant information lätt tillgänglig.
3. Den information som behövs för att hushåll ska kunna minska sin klimatpåverkan är inte komplex och lämpar sig väl för masskommunikation.
4. Informationsbrist är generellt sett inte ett stort hinder för privatpersoner för att minska sin klimatpåverkan. Det är snarare vanor, normer, utbud och befintliga strukturer som framförallt hindrar detta.

¹ Tyréns, 2017. Fossilfritt Göteborg – En åtgärdsutredning.

I vissa fall kan mer specifik information behövas för att företag eller föreningar ska kunna minska sin klimatpåverkan, men förvaltningen bedömer att det antingen ryms inom den nuvarande energi- och klimatrådgivningen eller i andra fall sköts mer effektivt av andra aktörer än kommunen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bedömningen ur ekologisk dimension beskrivs under rubriken Förvaltningens bedömning.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilaga

Remiss – Kommunstyrelsen 1297/21, motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda climatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Ärendet

Kommunstyrelsen har gett miljö- och klimatnämnden möjlighet att yttra sig över motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg, senast den 9 februari 2022.

Miljöförvaltningen har bedömt förslagen i remissen och tagit fram förslag till yttrande som redovisas i detta tjänsteutlåtande.

Beskrivning av ärendet

Motionen föreslår att nämnden för demokrati och medborgarservice i samarbete med miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar, små och medelstora företag i Göteborg.

Syftet med den föreslagna rådgivningsfunktionen är att genom personlig rådgivning ge målgruppen information om vilken klimatpåverkan deras utgifter bidrar till och hur ändrade vanor kan minska denna påverkan. Denna klimatekonomiska rådgivning föreslås genomföras genom att utveckla den konsumentrådgivning och energi- och klimatrådgivning som Göteborgs stad erbjuder idag. Detta kan även kompletteras med digitala tjänster.

Förslaget har sitt ursprung i en av åtgärderna som föreslås i rapporten ”Fossilfritt Göteborg – vad krävs?” I den anges klimatnyttan till 10 000 ton koldioxidekvivalenter per år för en årlig kostnad av 5 miljoner kronor.

Motionärernas förslag

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Nämnden för demokrati och medborgarservice i samarbete med miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar, små och medelstora företag i Göteborg.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att klimatekonomisk rådgivning inte är en effektiv åtgärd för att invånare, föreningar eller små och medelstora företag ska minska sin klimatpåverkan.

Enligt förvaltningens bedömning skulle klimatekonomisk rådgivning i första hand intressera invånare som redan är mycket motiverade att minska sin klimatpåverkan. För dem är den information som behövs lätt tillgänglig från många olika källor och de har sannolikt redan förhållandevis låg klimatpåverkan. Även för föreningar och företag, är generell information om minskad klimatpåverkan lätt tillgänglig.

I en underlagsrapport² för rapporten ”Fossilfritt Göteborg – vad krävs?”³ antas hushållen som får klimatekonomisk rådgivning minska sina årliga utsläpp med 34 procent. Förvaltningen bedömer idag att underlagsrapportens antagande var överskattat. Som jämförelse genomförde Uppsala kommun mellan 2018 och 2020 kampanjen Klimatlätt⁴ med mål att 10 000 invånare skulle minska sin klimatpåverkan med fem till tio procent. Totalt deltog 4 600 personer som minskade sin påverkan med två procent, vilket dock

² Tyréns, 2017. Fossilfritt Göteborg – En åtgärdsutredning.

³ [Miljöförvaltningen, 2018. Fossilfritt Göteborg – vad krävs?](#)

⁴ [Klimatlätt, 2020. Slutrapport för kampanjen Klimatlätt Uppsala](#)

inte var ett statistiskt signifikant resultat. Kampanjen genomfördes med forskarstöd och i samarbete med flera stora samhällsaktörer. Deltagarna fick stöd genom bland annat seminarier, studiecirklar, tävlingar och deltagandet var kopplat till klimatkalkylatorn Svalna.

I den remitterade motionen och i ovan nämnda underlagsrapport jämförs climatekonomisk rådgivning med den befintliga energi- och klimatrådgivningen. Dessa skiljer sig dock åt på två väsentliga punkter.

För det första finns det mycket tydligare ekonomiska incitament att söka energirådgivning, än att söka climatekonomisk rådgivning. Enligt en analys av energi- och klimatrådgivningens effekter är ekonomiska skäl det vanligaste motivet att söka energiråd med 47 procent av de rådsökande, medan endast 3 procent sökte råd av idealistiska skäl kopplat till klimat och hållbarhet⁵. Visserligen kan ändrade vanor för minskad klimatpåverkan även innebära en ekonomisk besparing, men det är inte självklart.

För det andra är den information som behövs för energieffektivisering eller installation av förnybar energi generellt sett betydligt mer komplex än den som behövs för att minska sin klimatpåverkan i de flesta andra aspekter för privatpersoner.

För hushåll är de största utsläppsområdena resor till vardags och på semester, mat samt övrig konsumtion. Även bostaden kan bidra till en stor del av ett hushålls klimatpåverkan, men rådgivning för detta ingår i energi- och klimatrådgivningens uppdrag.

Några typiska åtgärder som är effektiva för att minska sin klimatpåverkan är att köra bil mindre ofta och istället åka kollektivt, cykla eller gå; att flyga mindre och istället åka tåg eller semestra närmare hemmet; att äta mindre kött och mejeriprodukter och istället äta mer växtbaserad mat; att köpa färre saker och istället köpa av högre kvalitet, reparera, köpa begagnat, låna och hyra. Generellt sett är dessa förändringar inte komplexa att genomföra – det största hindret är inte informationsbrist. I Naturvårdsverkets undersökning Allmänheten om klimatet 2021⁶ ser 62 procent av respondenterna inte informationsbrist som ett hinder alls mot att leva klimatmedvetet. 27 procent ser det som ett litet hinder och endast tre procent ser det som ett stort hinder. Betydligt fler ser vanor, brist på miljö- och klimatvänliga alternativ samt att de alternativ som finns är dyra som hinder.

Detta talar för att vanor, normer, utbud och samhällets struktur, snarare än informationsbrist hindrar människor från att minska sin egen klimatpåverkan. Det är ofta svårt att bryta vanor och normer; särskilt när rådande utbud och strukturer gör att flygsemester, bilpendling, köpa nya prylar och att äta kött ofta är mer lättillgängligt än alternativ med lägre klimatpåverkan. Information har generellt visat sig ineffektivt för att ändra människors beteenden till sådana med mindre miljöpåverkan. Ofta är det inte information som saknas. Mer effektivt är att ändra på förutsättningarna, till exempel genom att planera staden för närhet, ge bättre möjligheter att cykla, större och bättre utbud av växtbaserad mat, öka möjligheterna för reparation etcetera.

⁵ [Sweco, 2020. Effektanalys EKR – En analys av energi- och klimatrådgivningens effekter.](#)

⁶ [Gullers grupp, 2021. Allmänheten om klimatet 2021.](#)

Detta utesluter dock inte att det är bra att Göteborgs Stad informerar om hur invånarna kan minska sin klimatpåverkan. Sådan information är generellt sett inte komplicerad och lämpar sig väl för masskommunikation till exempel via kommunens webbplats tillsammans med hänvisningar till andra källor med fakta och råd, inklusive klimatkalkylatorer⁷ där invånare själva kan beräkna sin klimatpåverkan och se vilken skillnad olika förändringar skulle innebära.

För att lyckas ändra sina vanor kan det vara bra med information eller träning i hur man gör. Förvaltningen bedömer dock att det kräver mer specifik rådgivning eller kurser. Ett exempel på det är den tågvägledning som Helsingborgs Stad har, där invånare får praktiska råd om hur man semesterar med tåg istället för flyg. Detta finns det även privata resebyråer som har bra rådgivning om. Andra exempel skulle kunna vara kurser i klimatsmart matlagning eller hur man hittar tjänster för att reparera eller hyra saker, till exempel via Smarta Kartan⁸.

Information behövs även i sammanhang där det faktiskt råder informationsbrist. Till exempel när staden eller andra aktörer skapar nya möjligheter, bland annat genom ny infrastruktur eller nya tjänster, som ger bättre förutsättningar att minska sin klimatpåverkan. Detta gäller även nyinflyttade som har möjlighet att skapa nya vanor om de får information om vilka möjligheter som finns. Även vid förändringar som stör tidigare vanor, som exempelvis ett vägbygge som påverkar pendlingsvanorna, finns möjlighet att med information och andra insatser ge möjlighet att testa nya vanor med lägre klimatpåverkan.

För företag och i viss mån även föreningar kan det behövas detaljerad information och rådgivning som är specifik för just deras förutsättningar. Förvaltningen bedömer dock att det är effektivare om detta görs av fristående experter inom respektive område, till exempel konsulter.

Anna Ledin

Henriette Söderberg

Direktör

Avdelningschef

⁷ Text WWF:s klimatkalkylatorn.se, Svalnas svalna.se och IVL:s klimatkontot.se.

⁸ smartakartan.se

Svar på remiss om motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

§ 9, diarienummer N043-0251/21

Emma Öhrwall informerar nämnden om ärendet.

Beslut

1. Nämnden för demokrati och medborgarservice avstyrker motionen av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg.
2. Nämnden för demokrati och medborgarservice skickar förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Nämnden för demokrati och medborgarservice förklarar beslutet omedelbart justerat.

Handlingar

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2022-02-03 med bilagan ”Motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg”.

Yrkande från (MP) (V) (FI) (S)

Jesper Berglund (V), Ulf Johansson (S), Jonas Svensson (MP), Elsa Alm (S) och Stina Sewén (FI) föreslår att nämnden beslutar att tillstyrka motionen och skicka yrkandet till kommunstyrelsen, se bilaga 1.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och kommer fram till att nämnden beslutar att avstyrka motionen, enligt förvaltningens förslag.

Jonas Svensson (MP) begär omröstning.

Nämnden godkänner följande propositionsordning:

- Ja-röst för bifall till förvaltningens förslag
- Nej-röst för bifall till yrkande från (MP) (V) (FI) (S)

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-02-09

Omröstning

6 Ja-röster och 5 Nej-röster, se bilaga 2.

Henrik Ryberg (M), Karin Alfredsson (D), Karin Östring Bergman (C), Thomas Lingefjärd (D), Emma Ylivallo Altenhammar (SD) och Björn Jedvert (L) röstar Ja.

Ulf Johansson (S), Jesper Berglund (V), Jonas Svensson (MP), Elsa Alm (S) och Stina Sewén (FI) röstar Nej.

Protokollsanteckning

Kent Wetterskog (L) framför att han hade röstat Ja om han hade tjänstgjort (fått rösta).

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2022-02-09

Vid protokollet

Sekreterare

Irene Gustafsson

Ordförande

Björn Jedvert (L)

Justerande

Jesper Berglund (V)

Yrkande
2022-02-08

(Mp, V, Fi, S)
I ärende 9. 22-02-09

Yrkande angående - Svar på remiss om motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Förslag till beslut

1. Nämnden för demokrati och medborgarservice beslutar att tillstyrka motionen.
2. Nämnden för demokrati och medborgarservice skickar över detta yrkande till Kommunstyrelsen.

Yrkandet

Det kommer inte att bli lätt att uppnå stadens beslutade mål om ett fossilfritt Göteborg, vi kommer att behöva minska utsläppen med nästan 10% per år. Vi tror inte att det kommer att räcka att enbart genomföra de mest kostnadseffektiva åtgärderna, istället måste vi försöka på alla sätt vi kan.

Det kan upplevas som om information om klimatpåverkan och beteende är ”allmängods” och att information finns lätt att tillgå, men en saklig personlig rådgivning är något helt annat, och skulle kunna bli efterfrågat. Vi ser också ett stort behov av att staden erbjuder olika möjligheter för invånarna att involveras i klimatomställningen, och detta är ett konkret sätt, som dessutom bygger på en välkänd och icke vinstdrivande verksamhet som redan är igång.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-02-03

Diarienummer N043-0251/21

Handläggare

Emma Öhrwall

Telefon: 031-365 09 73

E-post: emma.ohrwall@kom.goteborg.se

Svar på remiss om motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Förslag till beslut

I nämnden för demokrati och medborgarservice

1. Nämnden för demokrati och medborgarservice avstyrker motionen av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg.
2. Nämnden för demokrati och medborgarservice skickar förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Nämnden för demokrati och medborgarservice förklarar beslutet omedelbart justerad.

Sammanfattning

Nämnden för demokrati och medborgarservice har tillsammans med miljö- och klimatnämnden fått i uppdrag att lämna ett yttrande över Helena Norin och Karin Pleijels (miljöpartiet) motion om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg. Motionen föreslår klimatekonomisk rådgivning för att underlätta en klimatneutral livsstil och för att främja en hållbar samhällsomställning med målsättningen att minska klimatavtrycket för invånare, föreningar och företag i Göteborg. Svar ska lämnas till kommunstyrelsen senast den 9 februari 2022.

Demokrati och medborgarservice avstyrker motionen, då vi bedömer att individuell klimatekonomisk rådgivning inte är en effektiv åtgärd för att invånare, föreningar eller små och medelstora företag ska minska sin klimatpåverkan.

I underlagsrapporten *Fossilfritt Göteborg - en åtgärdsutredning* (Tyréns, 2017) och i den övergripande rapporten *Fossilfritt Göteborg – vad krävs?* (miljöförvaltningen, 2018), där åtgärden har sitt ursprung, finns en uppskattning av klimatbesparingar för åtgärden klimatekonomisk rådgivning. Förvaltningen bedömer att denna beräkning överskattar den potentiella effekten av åtgärden. Även konsumtionsforskningen pekar på att det inte är brist på information, utan snarare andra faktorer som hindrar privatpersoner att ställa om till en klimatneutral livsstil; exempelvis marknadens utbud, prisrelationer och normer.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förväntad inverkan på förvaltningens personella resurser

Om konsumentrådgivningen skulle utökas med klimatekonomisk rådgivning i enlighet med underlagsrapporten *Fossilfritt Göteborg - en åtgärdsutredning* (Tyréns, 2017) skulle det kräva en kompetenshöjning där rådgivarna förutom den juridiska kompetensen kring konsumentköplagen, konsumenttjänstlagen, lagen om distansavtal och avtal utanför affärslokaler, köplagen, e-handelslagen och produktsäkerhetslagen med mera även skulle behöva ha fördjupad kunskap och kunna utföra klimatberäkningar av varor och tjänster, exempelvis livscykelanalyser (LCA). Något som idag inte ingår i konsumentrådgivningen.

I underlagsrapporten *Fossilfritt Göteborg - en åtgärdsutredning* (Tyréns, 2017) beskrivs åtgärden som en avancerad klimatekonomisk rådgivning. Förvaltningen bedömer att denna typ av individuell klimatekonomiska rådgivning inte är kostnadseffektiv i relation till förvaltningens bedömning av åtgärdens effekt på klimatet, se rubrik Bedömning ur ekologisk dimension.

Motionärerna bedömer kostnaden till fem miljoner/år med hänvisning till underlagsrapporten *Fossilfritt Göteborg – vad krävs?* från miljöförvaltningen och konsulten Tyréns. Förvaltningen gör en liknande bedömning att kostnaden skulle hamna på 4–5 miljoner per år för upp till fem rådgivares arbete.

Oavsett innehåll och grad av klimatekonomisk rådgivning skulle den enligt förvaltningens bedömning inte rymmas inom förvaltningens nuvarande ram, utan att få konsekvenser för det förebyggande arbete och den individuella rådgivning som ges idag och som i så fall delvis skulle behöva nedprioriteras. Alternativt skulle en utökning av förvaltningens ram krävas, där storleken beror på omfattningen av den klimatekonomiska rådgivningen.

Vidare bedömer förvaltningen att det idag redan finns flera aktörer som erbjuder stöd och tjänster för företag och föreningar som önskar arbeta systematiskt med att minska verksamhetens miljöbelastning. Exempelvis stöd för att implementera miljöledningssystem eller miljödiplomera verksamheten enligt Svensk Miljöbas.

Bedömning ur ekologisk dimension

I motionen hänvisar motionärerna till den övergripande rapporten *Fossilfritt Göteborg – vad krävs?* (miljöförvaltningen, 2018);

En av åtgärderna i rapporten som skulle ge en stor klimatnytta (över 10 000 ton koldioxidekvivalenter/år) till en mindre kostnad (mindre än 5 miljoner kronor/år) är att erbjuda klimatekonomisk rådgivning.

Nämnden för demokrati och medborgarservice ansvarar för Göteborgs Stads konsumentrådgivning. Idag består konsumentrådgivningen av sju konsumentrådgivare. De konsumenter som vänder sig till konsumentrådgivningen idag, är främst privatpersoner som är i behov av råd och vägledning kopplat till redan gjorda inköp. 2021 var det endast cirka tre procent av konsumentrådgivningens ärenden som rörde råd inför köp (155 av totalt 4 862 ärenden). Ärendena avhandlas vanligtvis under ett rådgivningstillfälle och ibland hör konsumenten av sig igen i samma ärende.

Utöver den individuella konsumentrådgivningen som sker via telefon, e-post och personliga möten (fysiskt eller digitalt) arbetar konsumentrådgivningen även förebyggande genom olika kunskaps- och utbildningsinsatser, främst riktade till privatpersoner.

Motionärerna föreslår i enlighet med den övergripande rapporten *Fossilfritt Göteborg – vad krävs?* (miljöförvaltningen, 2018) en individuell klimatekonomisk rådgivning som är omfattande och bland annat innebär djupintervjuer och uppföljning med individer. Ett annat alternativ är att erbjuda en mer generell klimatekonomisk rådgivning något som förvaltningen bedömer lämpar sig bättre i form av masskommunikation och andra typer av kunskapshöjandeinsatser såsom föreläsningar.

I dialog med miljöförvaltningen har förvaltningen gjort bedömningen, att effekten av åtgärden individuell klimatekonomisk rådgivning överskattas i *Fossilfritt Göteborg – vad krävs?* (miljöförvaltningen, 2018). Bedömning baseras på följande resonemang:

I underlagsrapporten *Fossilfritt Göteborg - en åtgärdsutredning* (Tyréns, 2017) beräknas hälften av utsläppen från mat, bilar, flyg och övrig konsumtion kunna minskas genom beteendeförändringar. Vidare framhålls att individuell klimatekonomisk rådgivning kan vara det som krävs att få hushållen att ta det extra steget för att realisera denna beteendeförändring. Rapportens slutsats blir att klimatekonomisk rådgivning skulle kunna nå 100 hushåll i Göteborg och att utsläppen då skulle kunna minska med 34 procent per person och år, vilket motsvarar 528 ton CO₂ per år. I den övergripande rapporten *Fossilfritt Göteborg – vad krävs?* (miljöförvaltningen, 2018) görs en vidare beräkning baserat på ovanstående. Där gör miljöförvaltningen bedömningen att åtgärden klimatekonomisk rådgivning, bestående av fem rådgivare som årligen når 100 hushåll per rådgivare, skulle resultera i en minskning av koldioxidutsläpp i storlek med > 10 000 ton koldioxidekvivalenter per år. Åtgärden skulle nå denna effekt inom 3-10 år.

Vad gäller de fyra konsumtionsområdena (mat, bilar, flyg och övrig konsumtion) som beräkningen fokuserar på, visar konsumtionsforskningen att informationsbrist eller kunskapsbrist vanligtvis inte är de största hindren för beteendeförändring. Förvaltningen anser därför att åtgärden klimatekonomisk rådgivning inte kan ses som det extra steget för att realisera önskad beteendeförändring och att åtgärdens effekt därmed överskattas.

I Konsumentverkets rapport *Konsumenterna och miljön 2020* studerades 27 olika marknader och konsumenternas uppfattade hinder för att kunna göra miljövänliga val identifierades. De fyra marknader där konsumenterna ansåg att det var svårast att göra miljöval var: kött, fordonsbränsle, flyg och biluthyrning. Alla dessa fyra marknader kan anses falla inom åtgärdens fyra konsumtionsområden (mat, bil, flyg och övrig konsumtion). Konsumentverket skriver:

En övervägande andel svar på dessa marknader kunde placeras i kategorin ogörligt/svårt. En förklaring till att svar faller inom denna kategori kan vara att hur konsumenten än väljer så upplevs det vara ett dåligt val för miljön. Konsumenten kan exempelvis uppfatta att inga alternativa och likvärdiga produkter finns som kan ersätta de med stor miljöpåverkan. De fyra marknaderna har också det gemensamt att de utgör stora källor till klimatpåverkande utsläpp. Resultaten kan även här indikera att konsumenterna har kännedom om de miljöproblem som är kopplade till respektive marknad. Det visar på en insikt om att produkterna inte är bra miljöval oavsett hur de väljer eller har möjlighet att välja. I vissa fall bygger det också på individens egna förutsättningar, exempelvis ekonomiska förutsättningar vid val av fordon.
(Konsumenterna och miljön 2020)

I samma rapport konstaterar Konsumentverket:

Forskning pekar på att samhället överlag är strukturerat på ett sätt som normaliserar och rentav främjar miljömässigt ohållbara konsumtionsmönster. Rådande sociala normer stöder till exempel beteenden som bilinnehav, hög köttkonsumtion och långväga semester.

Inom konsumtionsforskningen är det vanligt att belysa psykologiska och fysiska faktorer som antingen kan hindra eller främja önskade beteenden, där olika faktorer ofta samspelar.

Psykologiska faktorer är normer, vanor, kunskap, attityder, konsumtionskultur och beteendeeconomiska fenomen.

Fysiska faktorer är marknadens utbud, prisrelationer, exponering, information/märkning, marknadsföring och valarkitektur. Dessa sätter de fysiska förutsättningarna för vad som går att göra på handlingsarenan som konsument, där utbudet möjligen är den mest uppenbara och grundläggande faktorn som påverkar konsumenternas val.

I undersökningen *Allmänheten om klimatet 2021* (Naturvårdsverket) svarade 30 procent att de saknar information om hur deras klimatpåverkan kan minska, medan 62 procent anser att information inte är ett hinder alls. Istället anses prisrelationer och marknadens utbud vara stora hinder, 70 procent anser att klimatvänliga alternativ oftast är dyrare och 60 procent svarar att det finns för få klimatvänliga alternativ.

Förvaltningen bedömer därför att åtgärden klimatekonomisk rådgivning, som främst handlar om information- och kunskap, inte kommer uppnå den effekt som beräknas i rapporten *Fossilfritt Göteborg – vad krävs? (miljöförvaltningen, 2018)*. Den önskade beteendeförändringen kräver istället en kombination av insatser för att förändra utbud, pris och sociala normer. Dock finns det vissa marknader som delvis faller inom åtgärdens fyra konsumtionsområden (mat, bil, flyg och övrig konsumtion) där det kan vara positivt med information. Den typen av information förmedlas bäst till konsumenten i valsituationen, på butikshyllan eller i webbshopen vid köp. Bäst effekt får informationen genom en kombination av insatser utformade med hänsyn tagen till beteendeeconomiska fenomen såsom nudging. Nudging, även kallat puffning, kan kortfattat beskrivas som ett policyverktyg vars syfte är att underlätta för individer att fatta beslut som främjar deras välfärd¹.

¹ Wikipedia, 2022-01-26, [Puffning](#)

Förväntad inverkan på lokala miljömål och dess måluppfyllelse

Förvaltningen gör bedömningen att åtgärden klimatekonomisk rådgivning inte är en kostnadseffektiv åtgärd, se rubrik Bedömning ur ekonomisk dimension. Förvaltningen ser inte heller att åtgärden kännbart skulle bidra till lokala mål kring ekologisk hållbarhet, såsom Göteborgs Stads klimatmål.

Bedömningen baseras på att den klimatekonomiska rådgivningen främst skulle intressera de invånare som idag redan är medvetna och motiverade att leva mer hållbart.

Idag finns flera digitala verktyg för den som är intresserad att beräkna klimatpåverkan av sin livsstil för att minska sitt klimatavtryck. Exempel på digitala verktyg som är lättillgängliga och kostnadsfria att använda för privatpersoner är: Svalna, ClimateHero, Matkalkylatorn, Klimatsmart semester och Klimatkontot. Dessa digitala verktyg erbjuds framförallt av privata och idéburna aktörer. De flesta verktygen riktar sig till privatpersoner men exempelvis Svalna erbjuder även klimatberäkningar för företag och organisationer där de samlar in bokföringsdata och vid behov kan erbjuda kvalificerat stöd för att nå uppsatta klimatmål. Privatpersoner som använder sig av Svalna kan välja att koppla sitt bankkort till matkalkylatorn.

Förvaltningen har informerat om flera av dessa verktyg genom GreenhackGBG och arrangerat event i samarbete med den ideella lokala föreningen Resan mot ett fossilfritt liv där göteborgare har kunnat väga sitt klimatavtryck och fått stöd och kunskap kring olika livsstilsval. Förvaltningen planerar att fortsatt informera om de verktyg som finns och som kommer komma, för att privatpersoner ska kunna beräkna sitt klimatavtryck och få kunskap kring olika livsstilsval.

I Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram för 2021–2030, ska konsumtionsbaserade utsläpp (konsumtionens utsläpp både i och utanför Sverige) minska och Göteborgs klimatavtryck ska vara nära noll år 2030.

Följande två mål finns i programmet:

- Konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser per invånare i Sverige ska minska från 8,9 ton (2017) till 3,3 ton koldioxidekvivalenter per invånare och år (2030).
- Utsläpp av växthusgaser per invånare och år inom Göteborgs geografiska område (inkluderar både utsläpp från den handlande och icke handlande sektorn) ska minska från 4,2 ton (2018) till 1,1 ton koldioxidekvivalenter per invånare och år (2030).

För att nå målen krävs en omfattande omställning till klimatneutrala livsstilar. Miljö- och klimatprogrammet har en strategi *Vi skapar förutsättningar för att leva hållbar* som syftar till att driva på detta arbete. Strategin samordnas av demokrati och medborgarservice. Arbetet tar bland annat ansats i verktyget livsstilshjulet som Göteborgs Stad tidigare tagit fram och som rymmer flera delar: mat, bostad, konsumtion, resor, arbete & utbildning, fritid och samhällsengagemang.

I samband med förvaltningens utvecklingsarbete, Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram, Göteborgs Stads avfallsplan och Göteborgs Stads klimatlöften har ett arbete påbörjats där konsumentrådgivningen i högre grad kommer arbeta för att främja hållbar konsumtion. Detta med fokus på kunskapshöjande insatser för i första hand privatpersoner, vilket har god potential att nå delar av de önskade effekterna i motionen.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilaga

1. Motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg

Ärendet

Kommunstyrelsen har gett nämnden för demokrati och medborgarservice möjlighet att yttra sig över motion av Helena Norin (MP) och Karin Pleijel (MP) om att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar och företag i Göteborg, handling 2021 nummer 218.

Svar ska lämnas senast den 9 februari 2022.

Förvaltningen föreslår att nämnden avstyrker motionen.

Beskrivning av ärendet

Motionen föreslår att nämnden för demokrati och medborgarservice i samarbete med miljö- och klimatnämnden får i uppdrag att erbjuda klimatekonomisk rådgivning för invånare, föreningar samt små och medelstora företag i Göteborg.

Syftet med den föreslagna rådgivningsfunktionen är att genom individuell rådgivning ge målgrupperna information om vilken klimatpåverkan deras utgifter bidrar till och hur ändrade vanor kan minska denna påverkan. Den klimatekonomiska rådgivningen föreslås genomföras genom en utveckling av den konsumentrådgivning och energi- och klimatrådgivning som Göteborgs Stad erbjuder idag. Detta kan även kompletteras med digitala tjänster.

Motionen grundar sig i en av flera åtgärder som föreslås i rapporten *Fossilfritt Göteborg – vad krävs?* (miljöförvaltningen, 2018) som i sin tur baseras på underlagsrapporten *Fossilfritt Göteborg - en åtgärdsutredning* (Tyréns, 2017). Effekten för åtgärden klimatekonomisk rådgivning förväntas bidra till en minskning på över 10 000 ton koldioxidekvivalenter per år, till en kostnad av mindre än 5 miljoner kronor till och med år 2030.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att klimatekonomisk rådgivning inte är en effektiv åtgärd för att minska klimatpåverkan från invånare, föreningar eller små och medelstora företag.

I motionen hänvisar motionärerna till den övergripande rapporten *Fossilfritt Göteborg – vad krävs?* (miljöförvaltningen, 2018):

En av åtgärderna i rapporten som skulle ge en stor klimatnytta (över 10 000 ton koldioxidekvivalenter/år) till en mindre kostnad (mindre än 5 miljoner kronor/år) är att erbjuda klimatekonomisk rådgivning.

I den övergripande rapporten *Fossilfritt Göteborg – vad krävs?* (miljöförvaltningen, 2018) som delvis baseras på underlagsrapporten *Fossilfritt Göteborg - en åtgärdsutredning* (Tyréns, 2017), beräknas att hälften av hushållens utsläpp från mat, bilar, flyg och övrig konsumtion kan minskas genom beteendeförändringar. Vidare framhålls att individuell klimatekonomisk rådgivning kan vara det som krävs att få hushållen att ta det extra steget för att realisera denna beteendeförändring. Slutsatsen i rapporten blir att klimatekonomisk rådgivning som åtgärd skulle med fem rådgivare kunna nå 100 hushåll i Göteborg och inom 3-10 år ge en effekt motsvarande en utsläppsminskning på över 10 000 ton koldioxidekvivalenter per år till en kostnad på mindre än 5 miljoner kronor per år.

Förvaltningen har i dialog med miljöförvaltningen gjort bedömningen, att effekten av individuell klimatekonomisk rådgivning som åtgärd har överskattats, se rubrik Bedömning ur ekologisk dimension samt att åtgärdens kostnad inte motiverar den relativt låga klimateffekten, se rubrik Bedömning ur ekonomisk dimension. Förvaltningen ser att ekonomiska resurser skulle kunna användas mer effektivt till andra åtgärder riktade till medborgarnas klimatomställning och mer tydligt kopplas till strategin *Leva hållbart i miljö- och klimatprogrammet*, se sista stycket nedan.

Konsumtionsforskningen pekar på att brist på information inte är en stark faktor eller ett stort upplevt hinder för privatpersoner att minska sitt klimatavtryck. Istället är det andra faktorer som ses som stora hinder, antingen enskilt eller i samspel. Dessa är marknadens utbud, prisrelationer och normer med mera. Det utesluter dock inte att Göteborgs Stad kan informera och genomföra kunskapshöjande insatser om hur invånarna kan minska sin klimatpåverkan, exempelvis genom föreläsningar.

Förvaltningen arbetar idag med att sprida information på flera sätt, exempelvis genom Smarta Kartan, GreenhackGBG och Konsument Göteborg. Till delar möter detta motionens ambition att öka göteborgarnas kunskap om hur de i praktiken kan göra andra livsstilsval och skapa nya vanor för att uppnå en klimatneutral livsstil.

Förvaltningen menar att information främst behövs i de sammanhang där det råder informationsbrist. Det kan handla om situationer då de fysiska förutsättningarna har förändrats och har skapat större möjlighet för privatpersoner att minska sin klimatpåverkan, exempelvis vid stadsutvecklingsprojekt eller nya kommunala tjänster. Detta är dock en annan typ av informationsinsats än den som skulle erbjudas i en klimatekonomisk rådgivning.

För den som vill göra klimatberäkningar över sin livsstil och få generella råd för att minska sitt klimatavtryck finns det idag flertalet digitala verktyg såsom Svalna, Klimatkalkylatorn och Klimatkontot. Några av tjänsterna går även att koppla till privatpersoners bankkort eller organisationers bokföring, för mer detaljerad beskrivning se rubrik *Bedömning ur ekologisk dimension*.

I samband med utvecklingsarbetet med strategin Vi skapar förutsättningar för att leva hållbart i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram, där förvaltningen har ett samordningsansvar, finns det ett behov av att utveckla en ny kommande digital kunskapsplattform/kanal för inspiration, dialog och samverkan med medborgarna och civilsamhället, något som kommer utredas under året och där behov av ekonomiska resurser kan behövas framåt för utveckling och implementering av en sådan plattform som kan stödja medborgarna i klimatomställningen.

Lotta Sjöberg

Maria Holmgren

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Rådgivning och överförmyndarverksamhet